

รายงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โรงเรียน พี่โรงเรียนน้อง
วิถีชีวิตภูมิปัญญาเพื่อพี่ ICT เพื่อน้อง
ปีการศึกษา 2546

ดำเนินการโดย

นางสาวภาทิพ ศรีสุทธิ	อาจารย์ 3 ระดับ 8
นางสาวนฤมล จิตรจันทร์	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นางนงลักษณ์ ศิวะบรรพกุล	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นางเย็นจิตร ชวภัทรโสภณ	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นางสุชญา ควรพันธ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นางสาวอุไรวรรณ บุญญานุกูล	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นางสุนทรา ชูศิลป์ทอง	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นายบุญยฤทธิ มากมี	อาจารย์ 2 ระดับ 7
นายบัญชา เกษม	อาจารย์ 2 ระดับ 7

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

(นายชาญรงค์ ผดุงชอบ)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

...../...../.....

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ

(นายสาทร ลิกะไชย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุราษฎร์ธานี

...../...../.....

รายงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง (วิถีชีวิต ภูมิปัญญาเพื่อที่ ICT เพื่อน้อง)

1. สาระสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ด้วยกระทรวงได้เปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างตามแนวการปฏิรูปการศึกษา โดยได้บริหารในรูปแบบเขตพื้นที่ทางการศึกษา โดยยุบรวมสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มาอยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน การรวมตัวของโรงเรียนต่าง ๆ ในรูปแบบดังกล่าว ทำให้เห็นช่องว่าง ความแตกต่างด้านความพร้อมในด้านสื่อ อุปกรณ์ โอกาส สถานที่ หรือบุคลากร และตาม พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 22 ผู้เรียนสำคัญที่สุด มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สอดคล้องกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาวะแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ...ผู้สอนและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อม กันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เพื่อลดช่องว่างความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดความพร้อม และเพื่อสนองการจัดการเรียนรู้ตาม พระราชบัญญัติการศึกษา โรงเรียนสุราษฎร์ธานีจึงได้ดำเนินการโครงการนี้ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีให้โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่
- 1.2.2 เพื่อให้เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง
- 1.2.3 เพื่อให้นักเรียนทั้งโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้องมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 1.2.4 เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.2.5 เพื่อส่งเสริมให้ครู นักเรียนมีคุณธรรมรู้จักการช่วยเหลือ การแบ่งปันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

1.3 ขอบข่ายของโครงการ

- 1.3.1 ครูผู้นำเสนอโครงการประกาศาครูผู้ร่วมงานและนักเรียนผู้สนใจ
- 1.3.2 ประสานงานกับโรงเรียนน้องที่ร่วมโครงการ

- 1.3.3 โรงเรียนนื่องจัดทำหลักสูตรเสนอโรงเรียนพี่ โรงเรียนพี่จัดทำหลักสูตรเสนอโรงเรียนนื่อง
- 1.3.4 คณะครูนักเรียนโรงเรียนพี่ ศึกษาวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของชุมชนโรงเรียนนื่อง
- 1.3.5 ครูผู้รับผิดชอบโครงการนำเสนอ รายงานกิจกรรมตามหลักสูตรของโรงเรียนนื่องแต่ละโรงเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 1.3.6 คณะครูโรงเรียนพี่สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมกิจกรรม ประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่นื่องจัด บันทึกอุปสรรค ปัญหาในการทำงาน
- 1.3.6 โรงเรียนนื่องมาร่วมเรียนรู้เรื่อง ICT ตามหลักสูตรที่พี่จัดขึ้น
- 1.3.7 โรงเรียนพี่ โรงเรียนนื่องร่วมนำเสนอผลงานและรับเกียรติบัตร
- 1.3.8 ผู้ดำเนินงานสรุปผลรายงานโครงการ

2. การดำเนินงานของโครงการ

- 2.1 ครูผู้เสนอโครงการประกาศหาครูผู้ร่วมงานและนักเรียนผู้สนใจ โดยผู้เสนอโครงการ ประสานกลุ่มครูที่สนใจโครงการเข้าร่วมโครงการ ประชุมทำความเข้าใจ และประกาศให้นักเรียนกลุ่มสนใจได้รับทราบ
- 2.2 ประสานงานกับโรงเรียนนื่องที่ร่วมโครงการ โดยประสานงานทั้งทางโทรศัพท์และหนังสือราชการ นัดหมายผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบของโรงเรียนนื่อง ประกอบด้วย โรงเรียนวัดสมหวัง โรงเรียนวัดบางไผ่ โรงเรียนวัดเขาพระนิม และโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา 3 ในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2546 ณ ห้องปัจฉิมกะรัต โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
- 2.3 โรงเรียนนื่องจัดทำหลักสูตรเสนอโรงเรียนพี่ โรงเรียนพี่จัดทำหลักสูตรเสนอโรงเรียนนื่อง โรงเรียนนื่องจัดทำหลักสูตรตามสภาพวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของชุมชนในท้องถิ่นของแต่ละโรงเรียนพี่คือโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จัดทำหลักสูตรตามจุดแข็งของโรงเรียนคือ การใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้และการนำเสนอข้อมูล
- 2.4 คณะครูนักเรียนโรงเรียนพี่ ศึกษาวิถีชีวิต ภูมิปัญญาของชุมชนโรงเรียนนื่อง วันที่ 19 พฤศจิกายน 2546 และ 30 มกราคม 2547 โรงเรียนวัดเขาพระนิม วันที่ 17-18 มกราคม 2547 โรงเรียนวัดสมหวัง วันที่ 24-25 โรงเรียนวัดบางไผ่ ส่วนโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภาไม่สามารถหาเวลาลงได้ โดยครูผู้รับผิดชอบ จัดนักเรียนเข้าเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตรตามความเหมาะสมทั้งในด้านของ เนื้อหา เวลา ความสามารถ ความสนใจ และความปลอดภัย ทั้งนี้ทุกกลุ่มจะต้องมีนักเรียนที่มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ลงไปด้วยอย่างน้อย 1 คน คณะครูผู้ดำเนินงาน ร่วมกิจกรรมแต่ละหลักสูตรตามความสนใจ และความสะดวก นักเรียนโรงเรียนนื่องเป็นมัคคุเทศก์ แนะนำแหล่งเรียนรู้ครูโรงเรียนนื่อง ประสานเจ้าของแหล่งเรียนรู้ อธิบาย

เพิ่มเติม ชุมชนมีส่วนร่วมในเรื่องการให้ความรู้และดูแลเรื่องอาหารกลางวันสำหรับ ผู้ร่วมกิจกรรมทั้งใน โรงเรียนพี่และโรงเรียนน้องนักเรียนและครู โรงเรียนพี่เก็บบันทึกข้อมูลและภาพ เพื่อนำเสนอผลงาน

- 2.5 ครูผู้รับผิดชอบโครงการนำเสนอ รายงานกิจกรรมตามหลักสูตรของโรงเรียนน้องแต่ละโรงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยบรรยายกิจกรรมในรูปแบบของร้อยกรองประกอบภาพ ดังนี้
หลักสูตรวัดสมหวัง ที่ <http://www.st.ac.th/bhatips/>
หลักสูตรวัดบางไผ่ที่ http://www.st.ac.th/bhatips/surath_bangbaimai.html
หลักสูตรวัดเขาพระนimit ที่ http://www.st.ac.th/bhatips/surath_khoapranim.html
- 2.6 โรงเรียนน้องมาร่วมเรียนรู้เรื่อง ICT ตามหลักสูตรที่พี่จัดขึ้น วันที่ 7-8 กุมภาพันธ์ 2547 โดยมี ดร.วิวัฒน์ วรรณศิริ ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นประธานเปิดงาน ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.6.1 การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ ICT ห้องคอมพิวเตอร์ 2 อาคาร 5 มี อ.ภาทิพ ศรีสุทธิ และนักเรียนโรงเรียนพี่ ชั้น ม.1 เป็นวิทยากรพี่เลี้ยง
 - 2.6.2 การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบแผ่นพับและ Power Point ห้องคอมพิวเตอร์ 1 อาคาร 5 อ.นฤมล จิตรจันทร์ และนักเรียนชั้น ม.2 ม.5 และ ม.6 เป็นวิทยากรพี่เลี้ยง
 - 2.6.3 การจัดทำโฮมเพจ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อาคาร 4 อ.เย็นจิต ชวภัทรโสภณ และนักเรียนกลุ่มที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์เป็นวิทยากรพี่เลี้ยง ห้องปัจฉิมเกียรติ อาคาร 3 อ.บัญชา เกษมและนักเรียน กลุ่มที่มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์เป็นวิทยากรพี่เลี้ยง
- 2.7 คณะครูโรงเรียนพี่สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมกิจกรรม ประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่น้องจัด บันทึกอุปสรรค ปัญหาในการทำงาน โดยแจกแบบสอบถามความพึงพอใจการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ชนิด 5 อันดับ ในประเด็น การอยู่ร่วมกันในสังคม การเห็นคุณค่าของภูมิปัญญา บรรยากาศในการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และความต้องการที่จะให้โครงการนี้มีต่อไป
- 2.8 โรงเรียนพี่ โรงเรียนน้องร่วมนำเสนอผลงานและรับเกียรติบัตร เวลา 14.00 น. นักเรียนทั้งโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้องนำเสนอผลงานที่ได้เรียนรู้มา ส่วนโรงเรียนพี่นำเสนอผลงานในรูปแบบสารคดีการท่องเที่ยวทั้งภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส และปิดกิจกรรมโครงการโดยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เขต 1

3. ผลการดำเนินงาน

- 3.1 เกิดความสัมพันธ์ที่ดีให้โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ผู้ร่วมกิจกรรมต่างได้พบปะและมีเพื่อนต่างโรงเรียน
- 3.2 เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง เป็นแบบอย่างแก่

กลุ่มผู้สนใจ

- 3.3 นักเรียนทั้งโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้องมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกัลยาณมิตร
- 3.3 นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้เครือข่าย อินเทอร์เน็ต
- 3.5 ครู นักเรียนผู้ร่วมกิจกรรมทั้งโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้อง มีคุณธรรมรู้จักการช่วยเหลือ การแบ่งปันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาตลอดจนเกิดความเอื้ออาทรต่อกันระยะยาว
- 3.6 ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและต้องการให้จัดทำโครงการนี้ อย่างต่อเนื่อง
- 3.6 อากาศเป็นอุปสรรคสำคัญทำให้การดำเนินโครงการของแต่ละโรงเรียนต้องเลื่อนกำหนด หลายครั้ง
- 3.7 บางช่วงเวลาที่โรงเรียนน้องสะดวก แต่กลุ่มผู้ดำเนินการ โรงเรียนพี่ติดภาระกิจ ทำให้ปัญหา ในการควบคุมดูแลนักเรียนบ้าง
- 3.8 ปัญหาด้านพาหนะ ในหลักสูตรโรงเรียนวัดสมหวัง ไม่มีพาหนะในการเดินทางไปศึกษา ครูผู้ควบคุมดูแลโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้อง ต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวรับส่งนักเรียนเพื่อ ให้ การดำเนินการผ่านไปได้
- 3.9 ปัญหาเรื่องการใช้เวลาในวันหยุด เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่ ที่ต้องออกไปหา โรงเรียนน้องถึง 4 โรงเรียน 2 วัน ในขณะที่กลุ่มผู้ดำเนินการโรงเรียนพี่มีน้อย ผู้รับ ผิดชอบจึงต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมทุก ๆ หลักสูตร ไม่มีเวลาในการทำภารกิจส่วนตัว

4. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผล

โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็น โครงการที่ดี เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังกล่าวคือ เกิด ความสัมพันธ์ที่ดีแก่บุคลากร นักเรียนผู้ร่วมกิจกรรม เกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้องที่ต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างและสามารถขยายผลในวงกว้าง นักเรียนและครูทั้งโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้องมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกัลยาณมิตร นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จาก แหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้เครือข่าย อินเทอร์เน็ต เกิดคุณธรรมรู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาตลอดจนเกิดความเอื้ออาทรต่อกันระยะยาว

ด้านความพึงพอใจ ผู้รับผิดชอบได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ชนิด 5 อันดับ จำนวน 10 รายการ จากผู้ตอบแบบสอบถาม ครู วิทยากรท้องถิ่น นักเรียน โรงเรียนพี่ 120 คนปรากฏผลดังนี้

1. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม
ค่าเฉลี่ย 4.06
2. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.48

3. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 4.09

4. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้นักเรียนพบข้อค้นพบและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองค่าเฉลี่ย 3.93

5. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ค่าเฉลี่ย 4.54

6. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักการแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.11

7. กิจกรรมในโครงการสามารถบูรณาการการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ในหลายรายวิชา
ค่าเฉลี่ย 3.58

8. ควรจัดโครงการนี้อย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยขยายสู่นักเรียน และโรงเรียนต่าง ๆ ในวงกว้าง
ค่าเฉลี่ย 4.56

9. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างองค์กร คือ โรงเรียน ชุมชน
ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.08

10. กิจกรรมในโครงการส่งเสริมให้เกิดการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในวงกว้าง ค่าเฉลี่ย 3.92

จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏในข้อกระทู้ทั้ง 10 รายการแสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับดีมาก นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบโครงการได้สอบถามจากผู้เข้าสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทุกท่านต่างให้สัมภาษณ์ว่าเป็นโครงการที่ดีมากควรจัดอย่างต่อเนื่อง

4.2 ข้อเสนอแนะ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการดำเนินงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะดำเนินการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ แต่ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงเพื่อการพัฒนาต่อไป กล่าวคือ

4.2.1 ควรดำเนินการโครงการตั้งแต่ต้นปีการศึกษา และจัดหลักสูตรละ 1 วัน ขยายกลุ่มครู
ผู้สนใจให้มากขึ้นเพื่อแบ่งเบาความรับผิดชอบ

4.2.2 ฝ่ายรับผิดชอบเรื่องพาหนะ ควรมีส่วนรับรู้ต่อการดำเนินการโครงการเพื่อป้องกัน
ปัญหาไม่มีพาหนะในการดำเนินการ

4.2.3 ฝ่ายบริหารควรเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้าง

ภาคผนวก

หนังสือขออนุมัติโครงการ

โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง

ตัวอย่างเว็บเพจแหล่งเรียนรู้ทั้ง 3 กิจกรรม

สารคดีชมคลองต๋องบางฉบับภาษาฝรั่งเศส

CDวีดิทัศน์สารคดีชมคลองต๋องบาง